

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการบริโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวัยรุ่น คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา โดยแบ่งวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและการสำรวจพฤติกรรมการบริโภคของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีในจังหวัดเชียงใหม่
- ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรม การบริโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวัยรุ่น
- ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการบริโภค ด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวัยรุ่น
- ขั้นตอนที่ 4 การประเมินพฤติกรรมการบริโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษากลุ่มทดลอง

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและการสำรวจพฤติกรรมการบริโภคของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีในจังหวัดเชียงใหม่

1.1 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการบริโภคด้วย สติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวัยรุ่น คณะผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของ การวิจัยดังนี้

1.1.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

คณะผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่การวิจัย คือ สถาบันอุดมศึกษาในจังหวัด เชียงใหม่ ประกอบด้วย 1) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2) มหาวิทยาลัยแม่โจ้ 3) มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงใหม่ 4) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา 5) มหาวิทยาลัยพายัพ 6) มหาวิทยาลัย นอร์ท-เชียงใหม่ และ 7) มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทิร์น

1.1.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553

กลุ่มตัวอย่าง คือนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 700 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย สถาบันละ 100 คน เพื่อสำรวจพฤติกรรมกรรมการบริโภคของนักศึกษา คือ พฤติกรรมการฟัง พฤติกรรมการดู พฤติกรรมการอยู่ (ใช้ชีวิต) และพฤติกรรมการกิน

1.1.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา

พฤติกรรมการบริโภคของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คือ พฤติกรรมการฟัง พฤติกรรมการดู พฤติกรรมการอยู่ (ใช้ชีวิต) และพฤติกรรมการกิน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 การสำรวจพฤติกรรมการบริโภคของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ครั้งนี้ คือ แบบสำรวจพฤติกรรมการบริโภคของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดเชียงใหม่ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อคำถามทั้งหมดจำนวน 13 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปี ภูมิลำเนา การพักอาศัย ประเภทที่พักอาศัยในปัจจุบัน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน แหล่งที่มาของรายได้ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว ยานพาหนะส่วนใหญ่ที่ใช้ในการเดินทาง อุปกรณ์การสื่อสารและเทคโนโลยีที่มีในครอบครอง การกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา และเวปไซด์ที่เข้าบ่อยมากที่สุด

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการบริโภคของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย และปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยมีข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคของนักศึกษาระดับปริญญาตรีทั้งหมด 40 ข้อ โดยแบ่งเป็นพฤติกรรมการฟัง 10 ข้อ พฤติกรรมการดู 10 ข้อ พฤติกรรมการอยู่ (ใช้ชีวิต) 10 ข้อ และพฤติกรรมการกิน 10 ข้อ

1.3 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1.3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบริโภคของนักศึกษาในปัจจุบัน ครอบคลุมพฤติกรรมการฟัง พฤติกรรมการดู พฤติกรรมการอยู่ (ใช้ชีวิต) และพฤติกรรมการกิน

1.3.2 นำข้อมูลสารสนเทศที่ได้ศึกษามาประมวลเข้าด้วยกัน โดยการสังเคราะห์เนื้อหาเพื่อให้ได้ประเด็นและข้อความสำหรับสร้างแบบสอบถามการวิจัย แล้วนำมาสร้างเป็นแบบสำรวจพฤติกรรมการบริโภคของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่

1.3.3 นำแบบสำรวจที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน (ระบุไว้ในภาคผนวก) พิจารณาตรวจสอบประเด็นคำถามว่าครอบคลุมเนื้อหา หรือตัวแปรหรือไม่ ภาษาชัดเจน เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างหรือไม่ พร้อมทั้งนำไปทดลองใช้สอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน แล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้ไปพิจารณาปรับปรุง ทำให้ได้ข้อความที่เหมาะสม มีความครอบคลุม ผลการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่ามีความเข้าใจคลาดเคลื่อนบางประเด็น คณะผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงข้อความให้มีความเหมาะสมตามข้อเสนอแนะเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

1.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.4.1 จัดประชุมคณะผู้วิจัยและผู้ช่วยนักวิจัยเพื่อชี้แจงการดำเนินการสำรวจพฤติกรรมการบริโภคของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจที่ตรงกัน

1.4.2 แจกหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลการวิจัยไปยังสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ โดยกำหนดวัน เวลา และจำนวนผู้ช่วยนักวิจัยที่จะเข้าไปสำรวจ

1.4.3 คณะผู้วิจัยและผู้ช่วยนักวิจัยดำเนินการสำรวจข้อมูลตามวัน เวลาที่กำหนด

1.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสำรวจพฤติกรรมการบริโภคของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดเชียงใหม่ มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากนั้นนำตัวเลขที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมาย (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2533: 138) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรรมการบริโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวัยรุ่น

การศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรรมการบริโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวัยรุ่นครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการบริโภคของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดเชียงใหม่ และข้อมูลจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อมูลจากสถานศึกษาที่นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในสถานศึกษาจนประสบความสำเร็จมาเป็นต้นแบบในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรรมการบริโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวัยรุ่น โดยมีการดำเนินการดังนี้

2.1 การศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรรมการบริโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวัยรุ่น

2.2 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรรมการบริโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวัยรุ่น

2.3 การประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรรมการบริโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวัยรุ่น

2.1 การศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรรมการบริโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวัยรุ่น

2.1.1 ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสาร หนังสือ วารสาร และผลงานวิจัย เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรรมการบริโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวัยรุ่น ซึ่งมีองค์ประกอบในการศึกษาดังนี้ 1) ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความเป็นมาและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง องค์ประกอบของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา โดยได้ศึกษาแนวคิดบันได 3 ขั้น ของเกษม วัฒนชัย การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการศึกษาของปรียานุช พิบูลสรารุช และแนวทางการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการในสถานศึกษา ของคณะทำงานบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 3) การบริโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้ศึกษาความหมายของการบริโภคด้วยสติปัญญาตามแนวคิดของพระธรรมปิฎก สาเหตุของการขาดสติปัญญา องค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้การรู้จักบริโภคด้วยสติปัญญา แนวคิด

เศรษฐศาสตร์เชิงพุทธ และ 4) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ คณะผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายของการจัดการเรียนรู้ แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ ความสำคัญและประโยชน์ของรูปแบบการเรียนรู้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด เช่น รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสการของสุมน อมรวิวัฒน์ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการทางปัญญาของประเวศ วะสี รูปแบบการเรียนรู้โดยการสอนแบบอภิปรายกลุ่มของไพฑูรณ์ สีนลรัตน์ รูปแบบการเรียนรู้ด้วยการสอนแบบ 4 MAT ของเบอร์นีส แมคคาร์ธี รูปแบบการเรียนรู้ด้วยศูนย์การเรียนรู้ที่พัฒนาใหม่โดยทีศนา แคมมณี รูปแบบการเรียนรู้ด้วยการสอนแบบพุทธวิธีที่พัฒนาโดยดาราวัฒน์ อุทัยพยัคฆ์ และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาพฤติกรรมและค่านิยม ได้แก่ การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง การสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง ข่าวและสถานการณ์จริง การสอนโดยใช้เพลงและเกม การสอนด้วยการรับใช้สังคม และ 5)งานวิจัยเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การบริโภคด้วยสติปัญญา และการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

2.1.2 คณะผู้วิจัยได้นำองค์ความรู้จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาสร้างกรอบแนวคิดของกรวิจัย กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้สามารถพัฒนาพฤติกรรมกรบริโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวัยรุ่นในพฤติกรรม 4 ด้าน คือ พฤติกรรมการฟัง พฤติกรรมการดู พฤติกรรมการอยู่ (ใช้ชีวิต) และพฤติกรรมการกิน อย่างพอประมาณกับตนเอง ภูมิสังคม ใช้เหตุผลในการตัดสินใจ ปฏิบัติและพิจารณาให้เห็นโทษของการประมาทและพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ ผ่านกระบวนการคิดอย่างพอเพียงด้วยสติปัญญาตามกรอบปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข สมดุล 4 มิติ

2.1.3 คณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจพฤติกรรมกรบริโภคของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ในการวิจัยขั้นตอนที่ 1 เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรบริโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวัยรุ่น โดยยึดประเด็นที่เป็นปัญหาในการบริโภคของนักศึกษามาเป็นฐานในการกำหนดความคิดรวบยอด สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ใบความรู้ และใบงาน

2.1.4 คณะผู้วิจัยได้ทำการร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรบริโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวัยรุ่นประกอบด้วยกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 4 ขั้นตอน (4 ส) ได้แก่ สนุก สติ สำนึก และสาระ โดยมีปัจจัยสำคัญ 4 ประการที่จะทำให้การจัดการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จ ได้แก่ เศรษฐกิจพอเพียง สถานการณ์ สื่อการสอน และสมาชิก

2.2 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรรมการบริโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวัยรุ่น

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลพฤติกรรมกรรมการบริโภคของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในชั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้นำมาเป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ โดยนำแนวคิดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด รูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นพัฒนาพฤติกรรมและค่านิยม แนวคิดการบริโภคด้วยสติปัญญา โดยยึดกรอบแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข 4 มิติ ในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

2.2.1.1 คณะผู้วิจัยได้ดึงสาระสำคัญของเนื้อหา โดยบูรณาการรายวิชาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน รายวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มสังคมศาสตร์ ระดับปริญญาตรี หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระดับบุคคล ออกเป็น 8 หัวข้อย่อย โดยสรุปจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมมาจากข้อมูลพฤติกรรมกรรมการบริโภคของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ค้นพบในการวิจัยชั้นตอนที่ 1 เพื่อนำมาพัฒนาพฤติกรรมกรรมการบริโภคของนักศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน 4 ด้าน คือ พฤติกรรมการฟัง พฤติกรรมการดู พฤติกรรมการอยู่ (ใช้ชีวิต) และพฤติกรรมการกิน

2.2.1.2 คณะผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาของการเรียนรู้ คือการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระดับบุคคล ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ตั้งอยู่บนเงื่อนไขความรู้และคุณธรรม คณะผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 8 เรื่อง คือ 1) ฟัง สิ่งที่ดีมีสาระ 2) ฟังธรรมชาติตามกาลสมัย 3) ใส่ใจข่าวสาร-สาระ 4) ลด ละ ดูหนัง ละคร 5) คิดก่อนรับ-จ่าย อย่างรู้ค่า 6) เล่นกีฬาสร้างภูมิคุ้มกัน 7) กินอาหารมีประโยชน์และปลอดภัย และ 8) ห่างสุรา เมรัยของมีนเมา

2.2.1.3 คณะผู้วิจัยได้จัดทำแผนการเรียนรู้โดยแบ่งออกเป็น 8 แผนสอนแผนละ 2 ชั่วโมง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ฟังสิ่งที่ดีมีสาระ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ฟังธรรมชาติตามกาลสมัย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ใส่ใจข่าวสาร-สาระ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ลด ละ ดูหนัง ละคร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 คิดก่อนรับ-จ่าย อย่างรู้ค่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เล่นกีฬาสร้างภูมิคุ้มกัน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 กินอาหารมีประโยชน์และปลอดภัย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 ห่างสุรา เมรัยของมีนเมา

2.2.1.4 คณะผู้วิจัยได้สร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรรมการบริโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวัยรุ่นฉบับร่าง

ประกอบด้วยกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน 4 ขั้นตอน (4 ส) ได้แก่ สนุก สติ สำนึก และสาระ โดยมีปัจจัยสำคัญ 4 ประการที่จะทำให้การจัดการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จ ได้แก่ เศรษฐกิจพอเพียง สถานการณ์ สื่อการสอน และสมาชิก

2.2.1.5 คณะผู้วิจัยได้นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการบริโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวัยรุ่นฉบับร่าง ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมและความเป็นไปได้ในเบื้องต้น พบว่า ภาษา เนื้อหา และขั้นตอนการจัดการเรียนรู้บางอย่างยังไม่ชัดเจน คณะผู้วิจัยจึงนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการจัดกิจกรรมเรียนรู้ฯ ฉบับร่างให้มีความถูกต้องและเหมาะสมมากที่สุด

2.3.1.6 คณะผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 ชนิด คือ แบบประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ และแบบประเมินคู่มือการจัดการเรียนรู้ คณะผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ถูกต้องของเนื้อหา และภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

2.3 การประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการบริโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวัยรุ่น

การประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการบริโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวัยรุ่น มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.3.1 ผู้เชี่ยวชาญในการประเมิน

2.3.1.1 การประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการบริโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวัยรุ่น คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยการสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ และผู้บริหารสถานศึกษาที่นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปบริหารจัดการในสถานศึกษาจนประสบผลสำเร็จ จำนวน 25 คน (รายชื่อในภาคผนวก) โดยใช้แบบสอบถามแบบสัมภาษณ์ และดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ระหว่างกัน ทำการตรวจสอบข้อมูล และพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ที่จะได้รับจากรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการบริโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวัยรุ่นที่คณะผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

2.3.1.2 การประเมินแผนการเรียนรู้และคู่มือการจัดการเรียนรู้ คณะผู้วิจัยดำเนินการโดยการสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 13 คน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ

ด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 8 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ 2 คน และผู้บริหารสถานศึกษาที่นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการในสถานศึกษาจนประสบผลสำเร็จจำนวน 3 คน โดยดำเนินการตรวจสอบความสอดคล้อง (IOC: Index of Congruency) ตามจุดประสงค์และเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้

2.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

คณะผู้วิจัยได้จัดทำเครื่องมือสำหรับประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรบรโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวัยรุ่นจำนวน 3 ชนิด ดังนี้

2.3.2.1 แบบประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรบรโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวัยรุ่น

2.3.2.2 แบบประเมินแผนการเรียนรู้

2.3.2.3 แบบประเมินความสอดคล้องของกลุ่มการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรบรโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวัยรุ่น

2.3.3 ขั้นตอนการสร้างแบบประเมิน

การสร้างเครื่องมือประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรบรโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวัยรุ่น คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.3.3.1 แบบประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ คณะผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล สารการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ การสร้างแบบประเมินและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วทำการสร้างแบบประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

2.3.3.2 แบบประเมินแผนการเรียนรู้ คณะผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล เกณฑ์การสร้างรูปแบบการประเมิน และทบทวนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ความคิดรวบยอด จุดประสงค์การเรียนรู้ สารสำคัญ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ สื่อการสอน และแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ใบความรู้ ใบงาน เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หลังจากนั้น ทำการสร้างแบบประเมินแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 8 แผน ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มีความเหมาะสมมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

2.3.3.3 แบบประเมินความเหมาะสมของกลุ่มการจัดการเรียนรู้ คณะผู้วิจัย ได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล เกณฑ์การสร้างแบบประเมินและทบทวนร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ ได้แก่ ความคิดรวบยอด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ใบความรู้ ใบงานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หลังจากนั้น ทำการสร้างแบบประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของกลุ่มการจัดการเรียนรู้ฯ ถ้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้อง (IOC: Index of Congruency) ตามจุดประสงค์และเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้

2.3.4 การตรวจสอบคุณภาพแบบประเมิน

การวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ และผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปบริหารจัดการในสถานศึกษา จำนวน 5 คนพิจารณาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ และ 3) กลุ่มการจัดการเรียนรู้ ที่พัฒนาขึ้น สำหรับการตรวจสอบคุณภาพของประเมิน มีรายละเอียดดังนี้

2.3.4.1 แบบประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ คณะผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้ฯ ว่ามีความเหมาะสมและความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด ตามแบบประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และนำคำตอบที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนไปประเมินค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ถือว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรบวิโรคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา มีคุณภาพเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้

2.3.4.2 แบบประเมินแผนการเรียนรู้จำนวน 8 แผนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรบวิโรคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวัยรุ่น คณะผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 13 คน พิจารณาตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ฯ ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ตามแบบประเมินแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ฯ ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และนำคำตอบที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน ไปสรุปเขียนเป็นค่าสถิติและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.3.4.3 แบบประเมินคู่มือการจัดการเรียนรู้ คณะผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 13 คน พิจารณาตรวจสอบตามแบบประเมินความสอดคล้องของคู่มือการจัดการเรียนรู้ฯ กับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ คือ สอดคล้อง ไม่น่าสนใจ และไม่สอดคล้อง การพิจารณาความสอดคล้องใช้ดัชนีความสอดคล้อง โดยนำคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนที่ตอบมาพิจารณา จากนั้นนำมาแทนค่าในสูตรดัชนีความสอดคล้อง ดัชนีความสอดคล้องรายข้อที่มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป ถือว่าใช้ได้ไม่ต้องปรับปรุง ส่วนรายข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องน้อยกว่า 0.5 คณะผู้วิจัยจะสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงรายละเอียดของคู่มือการจัดการเรียนรู้ฯ ต่อไป ซึ่งผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 13 คน ไม่มีรายข้อใด มีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.5 คณะผู้วิจัยได้ปรับปรุงแผนการเรียนรู้ โดยให้ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในการนำประสบการณ์เดิมของตนเองมาพัฒนาเป็นความรู้ใหม่ มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย โดยการเพิ่มเวลาในการร่วมกิจกรรมมากขึ้น

2.3.4 การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ ในครั้งนี้ โดยมีการดำเนินการดังนี้

2.3.4.1 ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรบวิโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวัยรุ่น เพื่อสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด คณะผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์และสอบถามผู้เชี่ยวชาญจำนวน 25 คน เพื่อสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ และแปลความหมายค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง	เหมาะสม/เป็นไปได้มากที่สุด
คะแนน 4 หมายถึง	เหมาะสม/เป็นไปได้มาก
คะแนน 3 หมายถึง	เหมาะสม/เป็นไปได้ปานกลาง
คะแนน 2 หมายถึง	เหมาะสม/เป็นไปได้น้อย
คะแนน 1 หมายถึง	เหมาะสม/เป็นไปได้น้อยที่สุด

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง เหมาะสม/เป็นไปได้ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง เหมาะสม/เป็นไปได้ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง เหมาะสม/เป็นไปได้ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง เหมาะสม/เป็นไปได้ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง เหมาะสม/เป็นไปได้ระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ถือว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้

2.3.4.2 ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินแผนการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด คณะผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์และสอบถามผู้เชี่ยวชาญจำนวน 13 คน และแปลความหมายค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง เหมาะสมมาก

คะแนน 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

คะแนน 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง เหมาะสมระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง เหมาะสมระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง เหมาะสมระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง เหมาะสมระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง เหมาะสมระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ถือว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ มีคุณภาพเหมาะสม และผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของแผนการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 13 คน มีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($X=4.28$)

2.3.4.3 คู่มือการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน วิชาศึกษาทั่วไปด้านสังคมศาสตร์ คณะผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 13 คน พิจารณาตรวจสอบตามแบบประเมินความสอดคล้องของคู่มือการจัดการเรียนรู้ กับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ คือ สอดคล้องไม่แน่ใจ และไม่สอดคล้อง ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้อง หรือ IOC (Index of Congruence) เป็นเกณฑ์การพิจารณาซึ่งคำนวณได้จากสูตร IOC (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์, 2527: 37)

การพิจารณาความสอดคล้องใช้ดัชนีความสอดคล้อง โดยนำคำตอบของผู้เชี่ยวชาญ แต่ละคนที่ตอบมาพิจารณาดังนี้

มีความเห็นว่า	สอดคล้อง	กำหนดคะแนนเป็น 1
มีความเห็นว่า	ไม่แน่ใจ	กำหนดคะแนนเป็น 0
มีความเห็นว่า	ไม่สอดคล้อง	กำหนดคะแนนเป็น -1

จากนั้นนำมาแทนค่าในสูตรดัชนีความสอดคล้อง ดัชนีความสอดคล้อง รายชื่อที่มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป ถือว่าใช้ได้ ไม่ต้องปรับปรุง ส่วนรายชื่อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องน้อยกว่า 0.5 คณะผู้วิจัยจะสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงรายละเอียดของคู่มือการจัดการเรียนรู้ฯ ต่อไป ซึ่งผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 13 คน ไม่มีรายชื่อใด มีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.5 คณะผู้วิจัยได้ปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในการนำประสบการณ์เดิมของตนเองมาพัฒนาเป็นความรู้ใหม่ มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย โดยการเพิ่มเวลาในการร่วมกิจกรรมมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรบรีโลก ด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษา

คณะผู้วิจัยได้นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรบรีโลกด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวัยรุ่นที่ได้พัฒนาขึ้น ผ่านการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ และได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้ว ทดลองใช้จัดการเรียนการสอนในรายวิชาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน หมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มสังคมศาสตร์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 กับนักศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตรการบัญชี ชั้นปีที่ 1 (เทียบโอน) จำนวน 32 คน มีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรบรีโลกด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวัยรุ่น มีการกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

ประชากร คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน หมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มสังคมศาสตร์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรการบัญชี ชั้นปีที่ 1 (เทียบโอน) ซึ่งมีผลคะแนนจากการทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจและการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2553 ที่อยู่ในช่วงระหว่างคะแนนต่ำสุดขึ้นมา จำนวน 32 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองรูปแบบการจัดการเรียนรู้

จากรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรรมการบริโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวัยรุ่นที่พัฒนาขึ้น คณะผู้วิจัยได้จัดทำเครื่องมือสำหรับใช้ร่วมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรรมการบริโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวัยรุ่น จำนวน 5 ชนิด ดังนี้

3.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรรมการบริโภค จำนวน 8 แผน สอนแผนละ 2 ชั่วโมง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ฟังสิ่งดีมีสาระ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ฟังธรรมะตามกาลสมัย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ใส่ใจข่าวสาร-สาระ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ลด ละดูหนัง ละคร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 คิดก่อนรับ-จ่าย อย่างรู้ค่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เล่นกีฬาสร้างภูมิคุ้มกันต้านทาน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 กินอาหารมีประโยชน์และปลอดภัย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 ห่างสุรา เมรัยของมีนเมา

3.2.2 แบบบันทึกพอเพียง 99 วันพอเพียงเพื่อพ่อ สมุดบันทึกเล่มนี้คณะผู้วิจัยจัดทำขึ้นเพื่อให้ให้นักศึกษาเขียนรายงานตนเองเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวันที่นักศึกษาได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ โดยเน้นการบันทึกรายรับ-รายจ่าย ความพอเพียงในแต่ละวัน ประโยชน์จากการบันทึกตลอด 99 วัน เนื้อหาของบันทึกพอเพียงประกอบด้วย 1) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ วิธีบริหารพื้นที่อย่างชาญฉลาด หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 2) ประวัติส่วนตัวของผู้บันทึก 3) ปณิธานพอเพียง 4) บันทึกรายรับ-รายจ่าย 99 วัน และ 5) สรุปผลการบันทึกประโยชน์และความพอเพียงที่เกิดขึ้นตลอด 99 วัน

3.2.3 แบบวัดความรู้ ความเข้าใจและการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2.4 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรรมการบริโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2.5 แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียนของนักศึกษา

3.3 ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

3.3.1 แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรรมการบริโภค จำนวน 8 แผน

3.3.2 บันทึกพอเพียง 99 วัน พอเพียงเพื่อพ่อ

3.3.3 แบบวัดความรู้ เป็นแบบประเมินความรู้ ความเข้าใจและการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาที่จะเรียนรายวิชาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 คณะผู้วิจัยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 13 คน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้และภาษาที่ใช้ แล้วนำไปปรับปรุงให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ จึงนำไปหาความเชื่อมั่นโดยให้นักศึกษาหลักสูตรการท่องเที่ยว ที่จะลงทะเบียนเรียนวิชาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 32 คน ทำแบบทดสอบวัดความรู้และนำผลคะแนนที่ได้ทำแบบทดสอบวัดความรู้ หาค่าความเชื่อมั่นโดยคำนวณด้วยวิธีของ Kuder – Richardson จากสูตร KR-20 และได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับที่ .86

3.3.4 แบบสอบถามความคิดเห็น เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรบิโรคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน 4 ขั้นตอน คือ การสอนด้วยความสนุก การปลูกสติ การสร้างจิตสำนึก และการเสริมสาระ ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหาแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3.3.5 แบบสังเกตพฤติกรรมกรบิโรคเรียนของนักศึกษาโดยสังเกตแบบมีส่วนร่วมทั้งหมด 8 กิจกรรม โดยให้อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ประเมินในฐานะผู้วิจัยร่วม ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.4 ขั้นตอนการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ

3.4.1 คณะผู้วิจัยทำการเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน หมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มสังคมศาสตร์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 หลักสูตรการบัญชี ชั้นปีที่1(เทียบโอน) ซึ่งมีผลคะแนนจากการทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจและการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2553 อยู่ในช่วงระหว่างคะแนนต่ำสุด จำนวน 32 คน

3.4.2 ประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนรายวิชาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อจัดเตรียมการเรียนการสอนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรบิโรคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.4.3 คณะผู้วิจัยได้นำคู่มือการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรบิโรคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บันทึกพอเพียง 99 วัน พอเพียงเพื่อพ่อ สำหรับให้ครูผู้สอนศึกษาทำความเข้าใจการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ทุกกระบวนการล่วงหน้าและร่วมวางแผนการสอนและซักซ้อมความเข้าใจล่วงหน้าก่อนการทดลองจัดการเรียนรู้นี้หนึ่งสัปดาห์

3.4.4 คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบวัดความรู้ และพฤติกรรมการบริโภคตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา จำนวน 32 คน ก่อนเริ่มดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ฯ

3.4.5 คณะผู้วิจัย ได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการบริโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในวันที่ 8 มิถุนายน 2553 ถึงวันที่ 3 สิงหาคม 2553 ทุกวันอังคาร เวลา 09.00-11.00 น. เป็นเวลา 9 สัปดาห์โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 1 การทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการบริโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวัยรุ่น

ลำดับที่	เวลาเรียน	ชื่อกิจกรรม	สาระสำคัญ/สื่อการเรียนการสอน
1	2	ปฐมนิเทศ	แนะนำการเรียนการสอน กิจกรรม และข้อปฏิบัติที่นักศึกษาต้องดำเนินการตลอด 99 วัน และสำรวจความรู้ ความเข้าใจและการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนดำเนินการเรียนการสอนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ
2	2	ฟังสิ่งดีมีสาระ	ฝึกนักศึกษาให้รู้จักเลือกรับฟังข่าวสาร ฟังสิ่งที่ดีมีประโยชน์ ฟังแล้วเกิดปัญญา
3	2	ฟังธรรมะตามกาลสมัย	ฝึกให้นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ และนำหลักธรรมมาปฏิบัติในชีวิตประจำวันและการเรียน
4	2	ใส่ใจข่าวสาร-สาระ	ฝึกนักศึกษาให้รู้จักหาข้อมูลจากข่าวสาร และสาระต่างๆ ที่จำเป็นในการศึกษาและนำมาประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันโดยใช้วิจารณญาณในการเลือกรับ
5	2	ลด ละ คู้หนั่ง ละคร	ลดการดูสิ่งที่ไม่ดีมีประโยชน์ ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สัปดาห์ที่	เวลาเรียน	ชื่อกิจกรรม	สาระสำคัญ/สื่อการเรียนการสอน
6	2	คิดก่อนรับ-จ่าย อย่างรู้ค่า	ฝึกนักศึกษาให้รู้จักการทำบัญชีรายรับรายจ่าย ฝึกการออม การใช้จ่ายอย่างประหยัด และเห็นคุณค่าของสิ่งรอบตัว
7	2	เล่นกีฬาสร้างภูมิต้านทาน	ฝึกนักศึกษาให้ออกกำลังกายและเห็นความสำคัญในการเล่นกีฬา เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันของร่างกายต่อการเจ็บป่วย
8	2	กินอาหารมีประโยชน์และปลอดภัย	ฝึกนักศึกษาให้รู้จักเลือกบริโภคอาหารที่มีประโยชน์ และปลอดภัย โดยคำนึงถึงคุณค่าของอาหารที่บริโภค จดเว้นอาหารที่ก่อโทษให้กับร่างกาย
9	2	ห่างสุรา เมรัยของมีนเมา	ฝึกนักศึกษาให้รู้จักโทษของสิ่งมีนเมา และสิ่งเสพติด จดการเที่ยวการคืน

3.5 การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการบริโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.5.1 คณะผู้วิจัยได้ร่วมกับอาจารย์ผู้สอนได้นำผลจากการสังเกตและการวิเคราะห์การรายงานตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเองที่ดี บนฐานของเงื่อนไขความรู้และคุณธรรมในพฤติกรรม 4 ด้าน คือ พฤติกรรมการฟัง พฤติกรรมการดู พฤติกรรมการอยู่ (ใช้ชีวิต) และพฤติกรรมการกิน ที่ได้บันทึกไว้ในหนังสือบันทึกพอเพียง 99 วัน พอเพียงเพื่อพื่อนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อมาเขียนสรุปบรรยาย

3.5.2 ข้อมูลจากแบบวัดความรู้ความเข้าใจและการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา โดยนำไปใช้ทดสอบก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Pre-test) และทดสอบหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Post-test) คณะผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test Paired Samples

3.5.3 ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ คณะผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็น และแปลความหมายค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
คะแนน 4 หมายถึง	เห็นด้วยมาก
คะแนน 3 หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
คะแนน 2 หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
คะแนน 1 หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง เห็นด้วยระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง เห็นด้วยระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง เห็นด้วยระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง เห็นด้วยระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินพฤติกรรมกรรมการบริโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษากลุ่มทดลอง

4.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

สำหรับการประเมินพฤติกรรมกรรมการบริโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษากลุ่มทดลอง ได้ดำเนินการดังนี้

4.1.1 คณะผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจและการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง(Post-test) ให้นักศึกษากลุ่มทดลอง จำนวน 32 คนทำการทดสอบและนำผลการทดสอบไปทดสอบความแตกต่างทางสถิติกับผลคะแนนก่อนการทดลอง (Pre-test) โดยใช้ค่า t-test Paired Samples ตรวจสอบความแตกต่างทางสถิติ

4.1.2 คณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมกรรมการบริโภคของนักศึกษาจากแบบวัดพฤติกรรมกรรมการบริโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การสังเกต และจากรายงานตัวเองของนักศึกษาในบันทึกพอเพียง 99 วัน พอเพียงเพื่อพ่อ แล้วนำมาสรุปเขียนบรรยาย

4.1.3 หลังการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรรมการบริโภคด้วยสติปัญญาของนักศึกษากลุ่มทดลอง 1 เดือน คณะผู้วิจัยได้วัดพฤติกรรมกรรมการบริโภคด้วย

สติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษากลุ่มทดลองอีกครั้งหนึ่ง เพื่อหาความ
คงทนของพฤติกรรมกรรมการบริโภคด้วยสติปัญญาของนักศึกษากลุ่มทดลอง

4.1.4 นำข้อมูลที่ได้มาเขียนสรุปเป็นรายงานการวิจัย

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวัดพฤติกรรมกรรมการบริโภคด้วยสติปัญญาของนักศึกษา

4.2.1 แบบวัดพฤติกรรมกรรมการบริโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงสำหรับนักศึกษา

4.3 ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้วัดพฤติกรรมกรรมการ บริโภคของนักศึกษา

4.2.1 แบบวัดพฤติกรรมกรรมการบริโภค เป็นแบบวัดพฤติกรรมกรรมการบริโภคของ
นักศึกษิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ มีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกัน
ในตัวที่ดี บนฐานของเงื่อนไขความรู้และคุณธรรม ในพฤติกรรม 4 ด้าน คือ พฤติกรรมการฟัง
พฤติกรรมการดู พฤติกรรมการอยู่ (ใช้ชีวิต) และพฤติกรรมการกิน คณะผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 13 คน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้และภาษาที่
ใช้ จากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 13 คน ไม่มีการปรับปรุงแก้ไข

4.4 การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

4.3.1 แบบวัดพฤติกรรมกรรมการบริโภค เป็นแบบวัดพฤติกรรมกรรมการบริโภคด้วย
สติปัญญาของนักศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ มีเหตุผล
การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี บนฐานของเงื่อนไขความรู้และคุณธรรม ในพฤติกรรม 4 ด้าน คือ
พฤติกรรมการฟัง พฤติกรรมการดู พฤติกรรมการอยู่ (ใช้ชีวิต) และพฤติกรรมการกิน คณะผู้วิจัยได้
ดำเนินการวัดพฤติกรรมกรรมการบริโภคของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคลด้วยตนเอง โดยใช้แบบสอบถาม
และการสังเกต ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
และผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์คุณภาพของการปฏิบัติตนของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถปฏิบัติตนในด้าน
การบริโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยยึดหลักของความพอประมาณ
ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และใช้ความรู้และคุณธรรมครอบคลุมทุกหัวข้อ ดังนี้

ร้อยละ 70-100	ได้คะแนน	3	คะแนน
ร้อยละ 40-69	ได้คะแนน	2	คะแนน
ร้อยละ 1-39	ได้คะแนน	1	คะแนน

คะแนนเฉลี่ยตัดสินคุณภาพการบริโภคของนักศึกษา (Best, 1981: 189) ดังนี้

คะแนน 2.50-3.00	หมายถึง	มาก
คะแนน 1.50-2.49	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนน 1.00-1.49	หมายถึง	น้อย

4.3.2 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาโดยสังเกตแบบมีส่วนร่วมทั้งหมด 8 กิจกรรม โดยให้อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ประเมินในฐานะผู้วิจัยร่วมใช้สถิติในกรณีวิเคราะห์ข้อมูล คือ การหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน